Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 10 (498). Неділя, дня 10. березня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150%, дорожші, на першій стороні 300%, дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Неполагоджена справа.

Найбільше почитний дневник польський „Illustrowany Kurjer Codzienny“ в ч. 340, з дня 8 грудня 1928 р. на 3 сторінці помістив під наголовком „Prosię w Orient-Ekspressie“ ось-яку статтю (наводжу в дослівнім перекладі і з підчеркненням місць):

„Менше більше перед тижнем до Оріент-експресу Букарешт-Париж всів перед Львовом український посол Шекирик-Доників, півінтеліґент, в гуцульській ноші (червоні портки!) і розвалився в переділі першої кляси, опираючи заболочені „łapcie“ о плюшеві подушки. Кондуктора, котрий йому з того приводу осмілився звернути увагу і попросив о оказання білєту, зганьбив як буру суку і відіслав до всіх чортів, почім замкнувся і положився до сну. По якімсь часі пасажири, що їхали в тім самім пульмані, почули незносимий сморід, який доходив з переділу Шекирика. І от по ближшім розсліді показалося, що суверенний посол замісць до *Парижа поїхав собі... до Риґи*, не забувши ще перед тим, супроти всіх інструкцій санітарних мін. Складковського, *удатися за стодолу, невиходячи з переділу*. Супроти того всі пасажири, в тім численні чужинці, чим скорше опустили заповітрений ваґон, який опісля залізничі власти приневолені були відчепити у Львові і піддати ґрунтовній дезинфекції коштом 384 зол. 40 сот.

„Нічого так не компромітує парляментаризму в Польщі як посли в роді Шекирика, котрий замісць світити прикладом добрих обичаїв, якби того треба сподіватися по вибранцях народу, надуживають своїх привелеїв і недоторкаемости способом просто провокаційним. Але з другої сторони, що думати про народ, котрий своїми репрезентантами вибирає таких Шекириків, що мають може кваліфікації на парубків до стайні, але ніколи на послів до Сойму. Нехай ніхто не думає, що виступаємо проти мужиків в Соймі. Овшім, досвід останнього десятиліття виказав наочно, що *з рядів простолюддя виходили нераз дуже великі і розумні парляментаристи*, котрі з гідністю уміли сповняти свої обовязки посольські. Але-ж ті посли одержали мандати з воєвідств чисто польських, які мають малий відсоток неграмотних. А Шекирик як посол є можливий тільки на глибокій Гуцульщині, де темнота „walczy o lepsze ze szczuciem na *„panów i lachów“*“ і де люди по селах не змогли ще в своїх хатах відграничить мешкальної світлиці від хліва. Отже нічого дивного, що і Шекирикови, перебраному за Гуцула, здавалося, що експрес Париж-Букарешт, а стайня — то одно... О бідна „Україно“!“

Третий місяць минув, як ця стаття появилась, а в нас тихо... Прилюдно, в найбільше почитнім дневнику *репрезентанта українського народу названо* **„порося“**, обливаючи при тім наш нарід як найбруднійшими помиями, а в нас ні чичирк...

Коли я перед трьома місяцями читав ту статтю, сподівався, що не лиш наша прилюдна опінія займе рішуче становище супроти цього нечуваного факту, але також і то передусім та партія, з якої рамени вийшов той посол і той парляментарний клюб до якого цей посол як член належить. Також ціла українська парляментарна репрезентація має тут голос, бож тут розходиться не о честь якогось там Шекирика з Жабя, але леґітимованого репрезентанта українського народу, *українського посла Шекирика* — отже розходиться о честь українського народу.

Тут дотично згаданої статті польської ґазети є можливість двояка: Або „Illustrowany Kurjer Codzienny“ допустився нечуваної кливети і споневіряв честь репрезентанта українського народу, а тим самим і український нарід — або посол Шекирик дійсно допустився того всего, що йому вище згаданий дневник закинув і він заслужив на прізвище „порося“. Так чи сяк, повинністю було з цего факту витягнути як найдальше ідучі консеквенції.

В першім випадку: За клевету і за тяжку образу чести репрезентанта українського народу, а тим самим і за образу українського народу „Illustr. Kurjer Codzienny“ повинен був відповідати перед карним судом. А рівночасно з соймової і сенатської трибуни з рамени української репрезентації парляментарної повинен був піднестись протест проти споневіряння чести українського народу в особі його репрезентанта.

В другім випадку: Як-що Шекирик допустився такого вчинку, що прилюдно назвали його „поросям“ і він реаґувати проти того не в силі, то повинен зрозуміти, що він споневіряв найвище достоїнство, яке український народ в нинішних обставинах може дати свому громадянинови, — отже сам допустився образи народу і повинен найвище достоїнство українського народу гіднійшому від себе заступникови передати. А як-що Шекирик не має на стільки почуття відповідальности особистої і почуття відповідальности як репрезентант українського народу — то прилюдна опінія народу, парляментарна репрезентація, партія, зглядно парляментарний клюб, до якого належить, повинна повчити його. А колиб і на це все Шекирик був глухий — повинен бути поставлений поза скобки народного життя, а покликані до цего чинники відповідною декляраціє повинні відібрати йому *моральне право* репрезентувати український нарід.

Так поступивби кождий нарід, що себе шанує. Так, по моїй думці, повинен поступити і наш нарід. Вільно Шекирикови особисто робити, що йому подобається. Але не вільно йому як репрезентантови народу виставляти свого народу на позорище. Хто не вміє ступати в сліди Гуриків і Сандуляків — хай вертає до Жабя...

Справа надто поважна, щоб її зложити „до актів“. Плюнули нам в лице, а ми обтерлися і удаємо, що справа полагоджена. Яке поняття про наш нарід будуть мати чужинці зі всіх країв, що їхали орієнт-експресом? Як що та справа не буде полагоджена так, як цего вимагає честь українського народу, то кождий буде почуватися в праві плюнути нам в лице. Так я собі думаю як сільський „політик“. Як думає наша висока політика, цего не знаю. — *Селюх.*

Радянська Україна.

Американські Українці лівого напрямку вислали Мирослава Січинського на Радянську Україну, щоб приглянувся большевицькій господарці. Січинський перебув на Україні два місяці і цей час використав на це, щоб по змозі як найдокладніще приглянутись політичному, економічному і культурному життю українського народа. По повороті з України Січинський на поставлені йому питання відповів так:

Чи Україна є самостійна держава?

Ні. Фінансами, армією, фльотою, закордонними справами, залізницями, почтою, телеґрафом, політичною поліцією (Д. П. У. — давна черезвичайка), промислом, закордонною торговлею України завідує уряд в Москві. Він також встановляє буджет і ціни на збіжжа. Уряд в Харкові завідує лише деякими земельними справами, адміністрацією, судівництвом, шкільництвом, операми, театрами і кінематоґрафами.

Хто править Україною?

Абсолютно править комуністична партія. Комуністична Партія (большевиків) України не є окрема від російської. Є лиш одна „Всесоюзна Комуністична Партія“ на весь Союз Соціялістичних Совітських Республик. Центр тої партії є в Москві. Партія і держава немовби одно. Комуністична Партія (большевиків) України має характер більш російський, ніж український.

На кого партія опирається?

Комуністи кажуть, що їх партія на Україні опирається на довірю робітників та бідних і середних селян. На Україні видно, що комуністична партія це більш уряднича і бюрократична орґанізація, як селянська і робітнича. Навіть партійна преса признає, що середнозаможні селяне на загал не по стороні партії, а з робітників тільки мала частина приймає активну участь в політичним життю. З тих робітників, що беруть участь в політичнім життю, занадто богато тратить весь звязок з робітництвом і робиться дрібними урядовцями, як лиш тільки трохи в партії заслужаться. Богато з них тільки й тому працює в партії. Кромі того все ще інтеліґенція — комуністична і некомуністична — відділена від робітників, а робітники від селян. В комуністичній партії замало громадського духа, а забогато шкурників. Не на довірю робочих мас держиться при владі комуністична партія на Україні, а на армії.

Чи відчувається на Україні, що там є радянська держава і український дух?

Дух є, держави нема. Не називаю України „радянською“, тому, що там всі важні справи рішаються не радою-громадою, а диктатурою кількох провідників, хоч загальних віч, промов, резолюцій і балачок богато.

Яка армія є на Україні?

В СССР взагалі є два роди військових частин: національно-однородні, себто рекрутовані з одної околиці, і мішані. Ці другі — мішані — розміщені однаково по цілому Совітському Союзі. Однородні менш-більш розділені так, що українські полки стоять на Білорусі, в Московщині і в инших краях, а на Україні є московські і инші чужі частини. Совітське правительство у цьому придержується давної російської і австрійської методи, щоб у поодиноких провінціях держати військо з инших провінцій, яке не звязане з місцевим населенням.

Як відбуваються на Україні вибори?

Вибори — це у великій мірі формальність, приготована наперед партією. Проходять звичайно лише ті кандидати, яких хоче управа партії. Тому всі вищі ради мають більшість партійців.

Які зміни на краще можливі в політиці на Україні?

Як не буде війни і як буде зростати народна освіта, тоді ради, які тепер тільки радять, але не правлять, здобудуть більшу силу і будуть могли перемінити радикально теперішну диктаторську державу в радянську. Війна, на мою думку, доведе тільки до руїни і хаосу, а що з него вийде, годі предвидіти. Моглиб скористати сусіди. Український нарід не хоче війни. Натомість я певний, що без зовнішної війни скорше зможуть бути осягнені ті цілі, які намічені в нашій програмі — програмі Оборони України.

Чи думають на Україні, що буде війна?

Що загально думають на Україні, годі знати. Свобідного вислову публичної опінії в пресі нема. Вся преса урядова є строго цензурована, тому трудно знати, що загал думає. Управа комуністичної партії занадто певно без перестанку твердить оце вже кілька років, що без сумніву буде війна західних держав проти Росії. Троцький казав, так мені здається і богато комуністів так каже, що партійні провідники роблять це з тою ціллю, щоб примусити до послуху опозицію в партії і робітників та селян поза партією. Мовляв „слухайте нас, бо чужі держави хочуть нас всіх побити“.

Який має бути польський сойм.

Польський правительственний клюб в соймі, якого посли вийшли з листи ч. 1., званий „Бебе“ (безпартійний бльок) предложив соймови проєкт зміни конституції. В тім проєкті пороблено зміни і в соймі.

Як-же мавби виглядати той будучий польський сойм? Сойм бувби вибираний так, як і дотепер, з тою тільки ріжницею, що право голосовання прислугувалоби не 21-літним, як тепер, але 24-літним, а право кандидувати малиб не 25-літні, але 30 літні — в гору. Але це ще байка! Важніще те, що право голосовання малиб також офіцери і підофіцери. А що військові є звязані гострою дисципліною, то голосувалиб не по переконанню, але по приказу наставників. Розуміється, що як що є які українські підофіцери, то вони всі голосувалиб „на бефель“.

Але і це ще байка в порівнанню з отсим приписом: Коли сойм по виборах збереться, то може бути пересіяний через решето. Бо коли проти вибору якогось посла буде внесений протест, то цей протест не буде полагоджувати найвищий суд, але президент держави, а в дійсности його урядовці, які малиб можність підпирати вибори. Бачили ми як виглядали останні вибори, а саме — якими способами здобувала „одинка“ українські голоси! На будуче український посол мусівби перейти ще через одно решето — в канцелярії президента держави, бо більше як певне, що кождий вибір українського посла бувби запротестований.

Але припустім, що оден або другий наш посол остоїться проти протесту, то тут нова лапка. Виголошує український посол промову в соймі і критикує уряд, а тут встає міністер справедливости і на його домагання посол за „протидержавну“ промову вандрує перед державний трибунал, іменований в части президентом держави а той може відібрати йому посольський мандат. Так отже кождий голос критики українського посла мігби бути здавлений грозою уневажнення мандату.

Якіж права буде мати сойм? Президент держави має обовязок скликати раз в році сойм на 10 тижнів, щоб той ухвалив буджет. Час той смішно короткий, щоб переглянути 3-міліярдовий буджет. Український посол не мавби можности ані часу, щоб порушити кривди свою народу. Ба, але про це нехай не журяться українські посли, бо новий припис конституції каже, що в часі, як не радить сойм, то президент держави має право видавати закони — а навіть має право підвисшити податки!

Не моглиб українські посли внести навіть інтерпеляції. Бо в проєкті зміни конституції є припис, що на інтерпеляції мусить бути аж 89 посольських підписів. Тепер вибрали Українці ледви 40 послів, а по новому проєкті моглиб вибрати не більше, як 20 послів. Отже Українці ніяк не моглиб внести інтерпеляції! Якби навіть злучилися зі всіми національними меншостями (Білорусинами, Німцями і Жидами), то ледви чи назбиралиб 89 підписів. Ба, але чи Жиди або Німці схотілиб кожду українську інтерпеляцію підписати? Розуміється само собою, що на підписи польських послів не моглиб Українці числити, бо ніякий польський посол не підпише української інтерпеляції. Так само наші посли не моглиб поставити внеску, бо щоб якийсь внесок зголосити в соймі, то треба на те 75 підписів послів.

Отже коли цей проєкт зміни конституції буде ухвалений то тоді українські посли булиб тільки для титулу — не малиб вони можности виявляти бажання і кривди нашого народу. Тому Українці мусять голосно протестувати проти такої зміни конституції.

Боротьба за церков.

Від р. 1919 наші північні землі, Волинь, Холмщина і Полісся ведуть боротьбу за свою церков. Коли ці землі, по поваленню Української Держави, перейшли під управу Польщі, польське духовенство багато православних церков перемінило на польські костели, покликуючись на те, що ті церкви були колись уніятськими. Колиб тут грав ролю тільки релігійний мотив і колиб справді колишня приналежність тих церков до унії була правною основою до таких ревіндікацій чи конфіскат — то ті церкви в найгіршім разі повинніб бути греко-католицькими, а не польськими костелами. Та тут не грав ролю мотив релігійно-католицький, але мотив національно-політичний. Тому то замкнено около 500 православних церков, тому заборонено греко-католицькому обрядови поширюватись за „сокальським кордоном“, тому не дозволено луцькому епископови бл. п. Боцянови осісти в Луцьку, тому врешті сотворено на північних наших землях „східнословянський обряд“ або так звану у нас „нову унію“. Ця „нова унія“, булучи наскрізь політичним інструментом, одержала піддержку всіх які мріють про польонізацію „кресів“!

Не багато за 5 літ зробила ця унія. Польські ґазети начисляють около 10.000 душ, які нібито визнають цю „нову унію“. Як який православний священик провиниться проти своєї влади, то стає „новим уніятом“ і орґанізує „парохію“ в той спосіб, що забирає православним церкву. Так сталось і в селі Жабчу коло Луцька на Волині. Тут бувший православний священик москаль став „новим уніятом“ і розпочав штурм, шоб забрати православним церков. Тому, що ціле село не хотіло віддати церкви, староство замкнуло церкву і село було позбавлене богослужень. „Słowo polskie“ доносить, що в неділю д. 24. лютого православні в числі 150 осіб зі своїм священиком о. Клубоком („ukraińcem“ як пише злобно ця польська ґазета) зірвали печатку з церковних дверей і увійшли до середини церкви. Православні затарасували двері за собою і перебувають в церкві, не виходячи з неї. Серед церкви уставили залізну піч а живляться провіянтами, які принесли зі собою. Ще в в минулу пятницю д. 1. березня сиділи люди зі священиком в церкві від дня 24. лютого, не хотячи вийти з церкви ані нікого впустити до середини. До Жабча приїхав староста з Луцька з сильним відділом поліції. Чи і який оборот взяла ця справа, поки-що не знати.

От-таке діється в нас! Це є наслідки тої нещасної „нової унії“. Пригадуються часи зперед 300 літ. Не дивниця, що на тій боротьбі жирують всякі секти, як штунда і тп., які розкладають релігійне життя українського народу на наших північних землях. В цій боротьбі наглядно виступає і любов до своєї церкви Люди покидають хату, господарство, дітий — близько тиждень сидять в церкві. Словом — оживають старі, запеклі часи релігійної боротьби, яка повстала завдяки інтриґам всяких „спасителів“ і виснажувала сили українського народу. Таку боротьбу намагаються ті „спасителі“ викликати всюди, щоб наші люди водили себе за чуби і відвертали свою увагу від животних національних справ свого народу.

ШЛІТЬ ДАТКИ

для Інвалідів на адресу УКТОНІ, Львів, Руська 3.

Дописи.

Янчин, пов. Перемишляни. Перед роками наше село належало до свідоміших сіл в повіті, де за старанням п. дідича М. Луцького засновано в нас кооперативу, пізнійше відновлено в нас Читальню „Просвіти“ (котра була ще перед війною) відтак „Луг“, опісля по довших трудах хор, котрий добре вправлений під проводом спроваджено дір. п. Панкевича співав гарно, хоть передтим дехто казав, що в нас нема матеріялу до хору. Тоді і молодь була добре ворґанізована як ніколи, бо зрозуміла вже значіння співу. Бувало навіть в часі жнив, коли було найменше вільного часу — вона сходилася майже що дня вечером на проби, а в зимі замісць сидіти вечером без заняття, приходила до Читальні, де спільно зі старшими щось читали чи слухали, або вчилися дальше все свіжих церковних чи світських пісень. Тоді і коляда на „Рідну Школу“ завдяки хорови була далеко більша. Також улаштовувано тоді концерти, забави чи інші які народні свята. З окрема треба признати, що концерти чи вистави, які давав від ряду літ місцевий талановитий режісер п. Квасинський, повторювано тоді частійше. Словом ішла в нас праця культ.-освітна скорим кроком вперед і здавалося, що все вже в порядку — однак бракувало нам ще свого місцевого священика. Коли нарешті ми діждалися свого священика, котрий, попри свої релігійні обовязки, взявся також до просвітної роботи, — тоді виринула в людий думка, що ліпше булоби, щоби був дяк і діріґент в одній особі. Хотяй місцевий дяк не уміє провадити хору, однак люди не могли погодитися щоби двох „дяків“ оплачувати і не хотіли розуміти, що якби був оден дяк і діріґент, то таку саму платню треба йому платити, яку брало їх двох. Коли і на дальше не прийшло з громадою до згоди, мусів діріґент виїхати, зіставляючи хор без жадної опіки — мимо того, що говорили декотрі, що зараз спровадять іншого, чого не зроблено і доси. Чиж диво, що молодь тепер рідше заходить до Читальні, а більше сходиться, як колись, по хатах, де з часом забуває свою головну ролю, а вчиться чого іншого, марнує так дорогий час в довгі зимові вечері, коли моглаби щось корисного зробити для загального добра? Не вина тут молодіжи, але старших, що позбулись з села діріґента. Тому старші громадяни а взглядно уряд громадський або Читальня повинні вже раз рішитися, щоби — по бажанню громадян і молоді, уреґулювати якось на дальше рух культ.-освітний, який тепер через згадані обставини є припинений. Коли, на жаль, нема такого чоловіка в своїм селі, когрийби умів провадити хор і дяківку, лишається тільки одно: спровадити чужого свідомого і щирого працівника. — Янчинський.

Незосіжки нард., пов. Рава руська. Просимо Хв. Редакцію помістити в своїй часописі допись нашу, бо нас болить то, що нам „русскій“ священик забороняє співати в церкві „Боже Великий Єдиний“. Було то 20 січня с. р. в неділю. Якраз в той день припало в нашій церкві богослуження (бо припадає що 3-га неділя) отже багато було наших людий тай з сусідного села було не мало. По богослуженню зачали люди на хорах співати молитву „Боже Великий Єдиний“, а наш парох (з Диниск) відчитував саме тоді молитву коло престола. Учувши пісню, отворив царські двері і зачав співати „Бог предвічний“. І сталося таке, що рівночасно дві пісні співалося. Щоб не викликувати соблазни, на хорах перестали співати „Боже Великий“. Коли по тім всім співаки пішли до о. пароха, чому заперечив співати молитву „Боже Великий“ він сказав, що не вільно співати і він не позволяє, бо то світська пісня і за неї був „бунт“ минувшої осени у Львові. Просимо Всесв. Ординаріят в Перемишлі, щоб зволив вглянути в ту справу, бо деякі з нас чули, як в катедрі в Перемишлі співали цю пісню, а нам з політичних причин не позволяється співати. А Поляки прецінь співають по костелах „Boże coś Polskę“. (підписи).

Жукотин, пов. Турка. Наше село туманіє. Провід взяли такі горлачі, що лиш кричати вміють, а роботи ніякої. Ще й колоди кидають під ноги тим, що хотілиб щось робити. Кооперативи в селі нема, а читальняний дім не викінчений. У сусіднім селі Вовчу є аж дві кооперативи, які гарно розвиваються, а в селі Беріжок люди, як Бог приказав, збудували читальняний дім. Тільки Жукотин на сором не може здобутись на то, що мають инші культурні села. Тай темне дуже це село, а про це свідчить коляда на „Рідну Школу“. Замісць офірувати якийсь гріш на коляду, то в нас кидали коликами за колядниками, які безкористно посвятились піти від хати до хати серед морозу і заметілі. А деякі перед колядниками на „Рідну Школу“, от нпр. склепар таки хату замкнули. Тому лиха слава впала на наше село, а сусідні свідомі села сміються з Жукотина. Тай слушно, бо якжеж не сміятись з таких темних дикунів, що кидають за колядниками кирпаками, або двері перед ними замикають. Час, щоби і в нас люди взялись до праці та подбали, щоби село наше не було посміховищем. Будову читальні треба скінчити, кооперативу заложити, а за тим і инші товариства, як це є в других освідомлених селах. — *М-а Х о.*

З Польщі і про Польщу.

В польськім соймі 219 голосами проти 131 принято внесок, щоб поставити міністра скарбу Чеховича перед державний трибунал за те, що видав 500 мілІонів більше, як сойм в буджеті установив. Цей внесок відіслано до конституційної комісії, яка буде радити над ним і опісля цей внесок верне знову до сойму. — Поза-тим в соймі ведеться далі дебата над внеском про зміну конституції. За виїмком правительственного клюбу (бебе), всі клюби є проти такої зміни, яку пропонує клюб бебе, отже цей проект не може перейти в соймі. Тому доля сойму непевна. Він мабуть буде розвязаний і деякі часописи писали оноді, що в осени відбудуться нові вибори. Деякі політики ворожать інакше. Вони кажуть, що коли сойм відкине зміну конституції, то за те буде розігнаний і довший час буде Польща без сойму. Розуміється, що те все здогади, але всеж таки від правди вони не далекі. Свідчить про це провідник клюбу бебе, котрий сказав що зміна конституції мусить бути принята так, як її предложено соймови. — В соймі поставили аж три внески про земельну реформу: польських соціялістів, пястовців і хлопської партії. Внесок хлопської партії домагається, щоб в Польщі ніхто немав більш, як 100 морґів, а надвижки перейшли під заряд міністерства земельної реформи. Це міністерство обділить цею землею передовсім рільних робітників, опісля безземельних селян, які служили в польськім війську, а решта землі, яка лишиться, буде розпарцельована між малоземельних селян. Ціна купна має бути заплачена на протязі 40 літ. Також польська партія хлопська поставила додатковий внесок, щоб всі приватні ліси перейшли на власність держави. — Останньою новиною з внутрішної польської політики є промова Пілсудського в сенаті. Як відомо є він військовим міністром. Коли в соймі радили над буджетом військового міністерства, Пілсудський заявив, що ніхто з військових не буде в часі тих нарад, бо може стрінутися з образою зі сторони послів. І нарада над військовим буджетом відбувались без представника військового міністерства. Тому д. 27 лютого великою сензацією була поява Пілсудського в сенаті, де він виголосив промову, в котрій остро картав сойм та попередні військові буджети, які він назвав „веселими“. Він говорив:

„...сумна історія наших військових буджетів полягає не на чімсь иншім, як на очевидній крадіжи військових буджетів і неможливо далеко посуненій дефравдації. Є то веселі буджети, *бо знаю випадки, що з військових буджетів видавано гроші на багаті пири з дівчатами з публичних домів, які то пири уладжували п. міністри для п. послів. Веселі буджети є веселими часами для п. послів з сойму. З буджетів удержувалося не лишень їх коханки, але удержувалося також і їх партії. З буджетів найбезчельніще в світі крали...*

Так говорив

Розуміється, що та промова викликала бурю в соймі. — З заграничної польської політики треба ще згадати про гостину румунського міністра зак. справ Міронеску в Варшаві. Кажуть, що приїздив він сюди, щоб порадитись, яке становиско займе Польща і Румунія в справі національних меншостей на засіданню Союзу Народів.

Що чувати в світі?

Большевики починають журитися весняними засівами. Та це не новина. Вони що року тими засівами клопочуться, що року всі часописи записують цілі сторінки про підсилення весняної кампанії засівів, але що року поза криком нічого не робиться і хліба що року менше. Отже передовсім кричать большевицькі ґазетярі, що селу треба машин, треба насіння і кредитів — та хто має їх дати? Большевицькі уряди навіть як дадуть щонебудь, то хлібороб в осени повинен віддати в двоє стільки або і в троє, що взяв. Тимто й селяне бояться тих „дарунків“. І тому селяне сіють тільки так богато, щоб їм самим вижити зі збору і то збір цей чимраз маліє. От коли передтамтого року десятина видавала 54 пуди збіжа (пуд= 16 кільоґр.) то в 1928 р. видала вона 51. А це журить большевиків, бо збіжа їм треба на прохарчування всіх „товаришів“ і великої армії. Правда, большевики позакладали т. зв. „совхози“ та „колгоспи“, такі спілки, що є під зарядом комуністичної партії. Вони мають обовязок старатися о збіжа державі. Але щож? У тих спілках є всього 2 міліони десятин землі, тоді, як в селянських руках є 58 міліонів, тай господарують ті спілки так, що краще про це й не згадувати. Самі большевики нарікають на ті свої винаходи. Натискають отже на селян, щоб віддавали збіже, а селяне — як пише „Правда Прилуччини“ — ставлять шалений опір наказам влади, особливо на Україні. І збіжа нема. Не краще представляється справа і з машинами. В Німеччині на 1 морґ землі припадає 74 кільоґр. машин, в большевиків 8, тай то — що за господарка з тими машинами! На Україну мали надіслати 1600 машин-трієрів, тепер прийде їх сього 600. На Україні також стоїть — як пише „Комуніст“ — 5000 зіпсутих моторових плугів і їх ніхто й не думає направляти. А далі: ні збіже обіцяне не приходить ні навіть за те, що забрали, ніхто обіцяних виробів промислових не дає. І тому селянин не має охоти працювати гірко, віддавати свою кервавицю в руки червоних паліїв — а за це нічо не діставати і сіяти більш як потреба — нікому не в голові. А большевики бачуть те — ну і щож порадять?

В Німеччині великий рейвах. Його причина така: Одна ґазета в Голяндії оголосила тайний військовий договір між Францією а Бельґією з р. 1920. Цей договір доповнено в 1927 р. в той спосіб, що Франція обовязалась допомагати Бельґії, якби вона вела війну з Німеччиною або Голяндією і навпаки — Бельґія зобовязалася йти на поміч Франції, якби вона вела війну з Німеччиною, *Італією або Еспанією.* В цім договорі визначено докладно, кілько війська має дати Франція Бельґії а Бельґія Франції. Оголошення цего договору викликало велике обурення передовсім в Німеччині, бо Німеччина в 1925 р. заключила з Францією і Бельґією т. зв. льокарненський договір, яким Німеччина обовязалась через 30 літ не зачіпати ні Франції ні Бельґії. Анґлія дала свою поруку, що Німеччина додержить договору, а колиб Німеччина зломала своє слово, то Анґлія обовязалась на той випадок з цілою своєю силою військовою виступити проти Німеччини. Та не вважаючи на цей договір, який асекурує Францію і Бельґію перед німецьким нападом — обі ці держави в два літа по льокарненськім договорі заключили новий військовий договір. Виходить з того, що нині нема що вірити всяким договорам, бо імперіялістичні держави в очі піднесуть миролюбні договори, а поза очі змовляються, щоб разом напасти на того, з ким підписали договір. Тому в Німеччині такий рейвах повстав. Тай не тільки в Німеччині, але також в цілім політичнім світі. Особливо обурена є Голяндія, бо це держава невтральна і тому не сподіваючись війни, не зброїться. І от проти цеї невтральної держави змовляється Франція і Бельґія, ті самі держави, що скаржились в р. 1914 перед цілим світом на Німеччину за те, що напала на невтральну Бельґію. Що правда, Франція і Бельґія перечать, неначеб вони заключили в р. 1927 договір, але цему запереченню ніхто не вірить.

Франція і Бельґія мають велику неприємність. Отсе голяндські часописи оголосили несподівано тайний військовий договір між обома державами, в якім говориться про їх спілку та співпрацю в разі війни з Німеччиною або взагалі перлішим ворогом тої чи цеї держави. Постанови цеї тайної умови є такі: 1) Обі держави на випадок війни з Німеччиною або державою, спомаганою Німеччиною, будуть собі взаїмно помагати; 2) на випадок такої війни або мобілізації в Німеччині оголошується мобілізацію в обох державах; 3) Бельґія обовязується помагати Франції 600 тисячами війська, Франція вислалаб на поміч Бельґії 1 міліон 200 тисяч; 4) офензива була так поведена, що Німці мусіліб вести війну і північнозахіднім і на полудневім фронті; 5) штаби армій обох ержав мають завжди працювати у згоді зі собою та скликувати щорічні наради; 6) цей трактат обовязує через 25 літ. Як бачимо — в часі, коли усі підписують пакт Келльоґа — ніхто про мир і не думає, а навіть і ті, що підписують його. І тому не треба дивува-

ВОЛОДИМИР ГНИЛКА.

ДІДУСЬ.

Зі шляху, що веде з Самбора до Хирова, можна бачити ще й нині гарний одноповерховий будинок, окружений старим, великим садом.

В тому будинку жив старий спенсіонований ґімназійний вчитель Осип Деркач зі своїми трома внуками, синами його сина, що помер ще в ранній молодости, полишивши Стефка, Ярослава й Остапа на опіці діда.

Дідусь старанно піклувався ними, беріг їх, як ока в готові та радів їх поступами.

Нечайно вибухла війна і Стефка з Ярославом покликали до війська. Мати так побивалась за молодими синами, що розхорілась з розпуки й померла. Остався лиш сам дідусь і Остап.

В вічній трівозі та в незглубимому горю минали дідусеві літа. Тільки й радости було в нього, що цей кучерявий Остап, котрий саме ходив до ґімназії в Самборі. Сімнайцятий рік в нього був, а він такий був второпний та меткий, що дідусеві завжди серце радувалось, скільки лиш разів глянув на свойого внука.

Так нечайно заскочив їх 1918 рік. Стефко сам повернув домів, полишивши брата Ярослава в непривітній італійській країні, в розпалених скалах високих Альп.

Та недовго довелось дідусеві втішатись своїми внуками. Ярослава пошарпала куля і чужа земля приняла його кости, а Стефко приїхав хорий на малярію.

— — — — — — — — —

Був гарний маєвий вечір.

Ще зорі не зійшли і на заході ясніло ще небо — знак, що недавно там сонце сховалось.

При отвертому вікні стояв старенький Деркач та з розпукою глядів на шлях, що білою лентою простягався серед вечірньої темряви та розпливався десь далеко під лісом, за яким глухо гуділи раз-по-раз гармати.

Перед хвилиною тим шляхом відійшли його два внуки на бій крівавий.

— Боже! Чомуж Ти мені дав цеї хвилі діждатись? — хлипала його зболіла душа в безмежній розпуці.

— Цить-же, серце, не плач, не квили — озвався якийсь голос в його душі — не пора тепер на ридання... Україна в небезпеці... Вони пішли Її боронити. Як повернуть — повернуть вкриті славою, а як згинуть — як згинуть, то радій, бо нема кращої смерти, як за рідний край!...

Старець захлипав важко..

Ще недавно були тут оба, так дзвінко сміялись і... пішли з сотнею на фронт, під Хирів.

А там смерть царіє... там гармати гуркотять... там кулі свищуть!...

...— Боже! Спасителю, хорони їх від лячної смерти!...

І він з безнадійною тугою глянув крізь відчинене вікно на погасаюче небо та на білий шлях, що все ще сірів серед наступаючої пітьми.

В тім... що це? І серце в старого Деркача живіще забилось...

На небі вже де-не-де зорі займались, в недалекому болоті рахкали жаби, на стрісі клекотав бузько, а ген десь під Хировом зловіщо глухим голосом відзивались гармати.

...Озвались десь — звідкись звуки стрілецької пісні.

Це Стрільці співали, що йшли білим шляхом під Хирів, на фронт.

...„Нема в світі кращих хлопців
Над Січових добровольців....
Гееей, гей, над Січових добро-
[вольців.“

Тихим гомоном неслася з далеких піль стара стрілецька пісня.

Теплий маєвий вітрець ніс на своїх крилах її — бадьору і мов легенький туман, стелив по долині.

Дідусь слухав, держучись якось нервово віконниці.

Хоч слів хвилинами не чув то догадувався їх — бо знав цю пісню добре. Не раз, бувало, з таким запалом співав її наймолодший внук Остап...

...„Як ідуть в бій то співають
І зі співом уміають,
Ге-е-ей, гей, наші славні добро-
[вольці.“

Неслась легко на хвилях воздуху стрілецька пісня... Раз притихла то знов кріпшала, аж доки зовсім не розплилась та не згубилась серед вечірньої пітьми.

...А там на заході раз-по-раз займалось крівавою луною небо та зловіщо гуркотіли гармати...

Дідусь довго ще слухав вихилившись крізь відчинене вікно, немов силувався побачити серед вечірних тіний своїх внуків, що йшли зі Стрільцями боронити рідної землі...

...„Як ідуть в бій то співають
І зі співом уміають,
Ге-е-ей, гей“... озвалась ще раз

ледви чутна пісня та вмовкла...

Старцеві видалось, що весь світ зачиняється перед ним. Він мов у сні бачив, як на заході кровавою загравою палало небо, бачив, як ніжно переморгувались в горі ясні зірки, чув, як чарівно виводив соловейко свої трелі в надрічних лозах... а там змагались гармати... і йому видалось, що його внуки пішли зі Стрільцями в отверту та закровавлену пащу страшного марева-війни. І в нього серце болючо здригнулось...

— Боже, заверни їх! — крикнув він, простягаючи свої руки в безмежній трівозі в темінь ночі.

Та вмить схаменувся.

— Хай ідуть! Хай оборонять Україну та тоді вже хай вернуть!.. — прошепотів він та простертою рукою кинув знак хреста в сторону, де кровава заграва повисла на небі...

— Пугу-у-у! Пугу-е-е!... зловіщо зареготався пугач в саду...

Враз повіяв вітрець і тріснувши отвореним вікном погасив лямпу на столі.. Хату залягла зловіща тиша та темінь...

Дідусь стрепенувся...

— Пугу-у-у! Пуге-е-е!... істерично реготався пугач, літаючи біля вікон..

— Боже, що це? — і він в трівозі впав на вколішки перед образом.

— Боже, верни мені їх... — благала його душа Господа в великому горю...

Знад запашних піль поволі підносився ясний місяць, великий немов млинське колесо. Чим більше підносився в гору, тим більше блід, на вид цього, що ділялось на землі.

Дідусь душею потонув в глубокій молитві, не чув і не бачив вже нічого.

Місяць поволі заглядав крізь відчинене вікно в кімнату. Його проміння сріблом обляло похилену постать старця та авреолею осіло на його сивій голові.

А вітрець злегка колисав відчиненим вікном...

В болоті рахкотіли жаби, а там далеко гули гармати.

— — — — — — — — —

Вже давно минула північ, як сотник Степан Деркач прийшов зі своєю сотнею до окопів напроти села Слохинь.

Стрільці вмить розгостились, як в себе в дома. Сотня, яка дотепер завзято відстрілювалась з окопів, пішла в запілля а Степанова сотня заняла її місце.

Місяць з висока ярко освітлював широке поле, порите кулями та окопами... А там в Слохинях горіла хата, яка занялась від ворожої ґранати. Тихо палала, мов свічка в церкві... не чути було ні криків, ні гамору, ні дзвонів, лиш собаки якось понуро вили.

Стрілянина притихла трохи...Часом тільки озвалась ворожа гармата, скрита десь на Буньковиці в Хирові, в стрілецькі окопи з лютю вжирався шипучий ґранат і все знова тихло. І тільки де-не-де між стежами вивязувалась крісова перепалка та й це вмовкало.

— Ну й як тобі це видається, Остапе? — промовив сотник Степан до брата, сідаючи на дошці.

— Та воно, брате, чудове!... Я так і дрижу весь з неожиданих вражінь. Для мене це все новиною. Правда, що два й пів місяця товкли чоловіком в Самборі в ґімназії, але варта було терпіти та вчитись муштри, щоб сьогодні сидіти ось тут в окопах...

— І боротись в обороні Вкраїни! — докинув сотник.

— Так! Або хочби й згинути в Її обороні!... — одушевився Остап.

На хвилю замовкли та вслухувались, як десь далеко на лівому крилі вибивав сухо скоростріл.

— Цікавий я, що тепер робить наш дідусь? — спитав Остап.

— Не знаю... Певне тужить за нами, а головно за тобою, Остапе! — відказав Степан.

Тррр!... тррр!... тррр!...— звінко залунав телефонічний дзвінок. Степан скочив і присів при апараті.

— Гальо! Га-а-льо-о! Хто при апараті? Тут команда!

— Я, сотник Степан Деркач!

— Гаразд! Отже вважайте! На трету годину рано готовимо наступ на Хирів. До вас прийде ще дві сотні. Мати-мете разом три сотні, які поведете на Слохині — Посаду. Зрештою ще повідомиться вас про проче! Гаразд!

Степан відложив слухавку та піднявся знад апарату.

Злегка свиснув на своїй сирені. Біля нього стану його адютант.

— Грицьку, поклич сюда підстаршин! — приказав Степан.

За кілька хвилин він вже пояснював їм приказ команди.

— Отже вважайте, щоб все було в порядку. О 3-ій годині над раном йдемо приступом через Слохині — Посаду на Хирів.

І за хвилину підстаршини приказали Стрільцям готовитись до бою.

— Остапе, сьогодні о 3-ій годині йдемо на Хирів! — промовив Степан, вдаряючи брата по рамени.

— Що? Йдемо на Хирів? Боже, я буду за годину в боротьбі!... — радувався Остап та мало не плескав в долоні з великих радощів.

— Ну, годі таке виробляти — втихомирював його брат, — а краще прочисти свойого кріса та облабуйся набоями, бо день буде горячий!— промовив Степан та відійшов, бо через поля тихим маршом зближались до окопів дві сотні Стрільців.

Остап же присів собі і при світлі ліхтарні, а радше місяця почав нерворо чистити набої, які дали йому та сховав їх в торбу.

— От, буде що двигати!—всміхнувся він до себе, підносячи тяжку торбу.

тися, що і французький і бельґійський уряд заворушилися, коли світ витріщив на них очі з дива. Французькі часописи підняли ґвалт, що цілий трактат сфальшований, а бельґійський мін. спр. закордонних, Іман, сказав навіть в парляменті, що цей трактат видумала злоба Голяндців, що є здавна ворожо настроєні до Бельґійців. Іман пригадував, що Бельґія має в своїх границях Фляманців, які схиляються до Німців, бажають собі автономії а які в останнім часі почали дуже спряти Голяндії вже тільки для того, що Голяндія є ворогом Бельґії. І от ніби на подяку Фляманцям осоромила голяндська преса Бельґію перед цілим світом... Чи богато правди в тім, що сказав Іман, не легко додуматися Фляманці — що правда борються проти винародовлення — але щоб аж були союзниками ворогів Бельґії — трудно в це повірити. Та знаємо ми — яка то політика: І нам дехто вперто старається впоїти, що все що ми робимо, то робимо або за понукою Німців або большевиків.

Мадяри трівожуть цілу Европу своїми тайними плянами. Саме від якогось часу покинули вони ніби думку про віднову свойого королівства і на всі боки почали старання о придбання собі приятелів. Заключили договір приязни з Польщею та Туреччиною, почали переговори з Румунією, а останніми часами за помочю свойого покровителя, короля часописів, Ротемера, зєднали собі навіть Італію. Також з Францією ведуться наразі тайні переговори і французькі і мадярські політики їздять одні до других в гості. Справа королівства неначе зовсім притихла і це дивує всіх. Бо відомо, що Мадяри не відріклися думки відбудувати своє королівство і навіть вже кандидатів на свій престіл намітили: одні Оттона, сина останнього короля Карла, другі — архикнязя Альбрехта. Сварка о це, котрий з них двох має сісти на мадярськім престолі, термосила цілою Мадярщиною, а от нагло Мадяри затихли. Сталось це після того, як Ротемер, який досі все кричав про кривду Мадярів і хотів для них зміни границь, післав до найбільших мадярських часописів письмо, що він бажає обра для Мадярщини але вони усять виречися думки про поворот Габсбурґа на престіл. І оттоді думка про посадження Оттона на трон нагло втихла. Знатоки одначе кажуть, що Мадяри навмисне так притихли, щоб свого покровителя не дрочити, а тимчасом прихильність до Оттона зростає і щойно тоді, як Мадяри наберуть сили, та будуть могли легковажити Румунію, Чехословаччину і Югославію, посадять свого короля на престол. А противляться ті три держави мадярському королеви тому, бо бояться, щоби Мадярщина під управою короля не обєднала сили і не впімнулась о землі, над якими перед великою війною панувала, а які тепер належать до Румунії, Чехословаччини і Югославії.

В австрійській столиці Відні відбулися кілька днів тому назад знов демонстрації на війсковий лад збудованих орґанізацій: соціялістичного „Шуцбунду“ та націоналістичного „Гаймверу“. Такі демонстрації відбулися останний раз кілька місяців тому і наші читачі пригадують собі, як потерпав Відень, боячись, щоб не прийшло до суперечки обох орґанізацій. Та Німці культурний народ: Як і тоді так і перед кількома днями демонстраційні дефіляди минули зовсім спокійно, хоча Шуцбундівців начислювали до 15 тисяч, а членів Гаймверу було до 5 тисяч. За цілий час демонстрації тільки в одному місці комуністи, зібравшись в юрбу до 70 голов, почали чіплятися до Гаймверців Та поліція швидко з ними упоралася, так, що цілий випадок пройшов незамітно. Зараз після цього свята обох орґанізацій віденські часописи почали хвалитися на дві сторони: соціялістичні писали, що Відень був і є соціялістичним, а католицькі — що він є націоналістичним. Ті одначе, що дефіляди бачили, виразно зазначують, що соціялісти постягали хто-зна звідки своїх прихильників, аби показати буцімто свою силу і пускати блахмана в очі — бо Відень є католицьким і націоналістичним в дійсности містом.

Болгарія в останних часах жила у неприязних відносинах з Югославією, бо та жалілася перед цілим світом, що на болгарській землі орґанізуються банди Македонців, які вічно турбують югославянські прикордонні полоси. Вкінці Югославія замкнула зі своєї сторони границю з Болгарією і всякий торговельний рух між обома державами устав. Той стан ворожнечі шкодив і одній і другій державі — а трівав більш, як рік. Та от в половині м. м. за почином югославянського посла в Софії, Нешіца, утворено спеціяльну комісію, яка має спір між обома державами полагодити. Комісія та добилася вже того, що границю болгарсько-югославянську отворено на ново, дозволено на свобідний рух через границю тим, що мають ґрунта по другій стороні границі а навіть змагає до цього, щоб Болгарія заключила наново з Югославією торговельний договір. Як щоб це удалося то болгарсько-югославянська ворожнеча, яка грозила завжди війною на Балкані, затихне на довший час.

З техніки і природи

У боротьбі з білою зморою.

Катастрофальні і від Бог-зна коли непамятні заметілі та морози останних днів наробили цілому світови необчислені шкоди. Поминаючи сотки замерзлих людий, тисячі відморожень та пожарів — морози і сніговиці припинили були усяку комунікацію, усякий рух і витворили такий стан, що містам почав загрожувати брак опалу й голод а деякі околиці були майже через тиждень відтяті від світа. Залізниці, які сповняють у життю людства таку ролю, як жили в людськім орґанізмі — мусіли через снігові засипи станути а вслід і за тим почало притихати загальне господарське життя світа. І можна сміло сказати, що якби так ще з місяць-два був такий стан потрівав — то хто його знає, чи не булиб його наслідки ще гірші, як наслідки світової війни.

Перед кождою людиною мусіло станути в той час цікаве питання, чи техніка має змогу в який небуть спосіб протиставитись тим явищам природи та чи вона уже настільки сильна, що сніги й морози для людини і для її господарки не страшні.

І треба відповісти, що ні. Правда, сьогодні снігові заспи та видми не такі лячні людині, як колись, але до повного погрому білого ворога ще далеко. Техніка, хоча богато вже зробила на дорозі боротьби з морозом та сніговицею — останнього свойого слова ще не сказала. А ми хочемо познайомити читачів з останніми здобутками її на тому полі.

В культурних великих державах на час морозів та сніговиць установляють спеціяльні комісії та відділи до боротьби з ними, заосмотрені у сильні і скомбіновані машини. У нас покищо тих машин нема, бо хиба великого трикутника з дощок, якого тягнуть коні і який розсуває сніг на боки та звичайного плуга при льокомотивах не можна порівнувати до моторових тракторів та електрикою порушуваних машин, що служать тій самій цілі у других державах. Найкращі та найбільші того рода машини має Америка, яка має незвичайно добре розбудовану й широку сітку залізничих шляхів та гостинців. Шляхи ті по більшій части тягнуться величезними просторами, незаслоненими від вітру — а звісно, що залізничий і самоходовий рух ніде не є більш цвігущий, як в Америці. Але й Німеччина і Швайцарія й Італія має також незвичайно вміло пристосовану до боротьби зі снігом техніку.

На загал відріжняємо дві системи машин „снігоборців“. Одні розкидають, розсувають чи розвівають, другі витворюють тепло та топлять його. Ті останні щойно цього року появилися в Америці і їм ворожуть велику будучність.

Машини, що усувають сніг механічно (розсипують, розсівають чи відсувають) зовуть загально плугами. Такі плуги — це звичайно величезні самоходи або трактори, що не їдуть колесами але гусеницею, як танки та моторові важкі вальци. На переді трактора находиться плуг, що відсуває сніг величезною скибою на бік або й на два боки. Останно винайдений плуг є так збудований, що зачерпує сніг з переду, підтягає його черпаками в гору, як машина-молотільня солому а тоді вже й висипає горою на бік. Дуже часто зустріти можна в Альпах турбінові плуги, дочіплені до льокомотив. Вони, порушуючи великими металевими вітряками, витворюють таку силу вітру, що вона розганяє заспи хтозна куди, а як трапиться й зледовацілий сніг — то його турбіна кришить на пісок та роздмухує. Є ще в Америці і спеціяльні машини, що роздушують ожеледу по дорогах та посипують залізничі рейки піском, щоб колеса не ховзалися.

Осібним родом машин до боротьби зі снігом є так звані теплярі, недавно винайдені. Вони, дочеплені до льокомотив, витворюють за поміччю динамомашин та громовини таке тепло, що сніг від нього в моменті тає. Инший рід отих теплярів розсіває по снігу спеціяльний порошок, а той топиться та нагріває сніг так, що він розпливається водою.

Мороз шкодить дуже часто й шинам, які через скорч заліза тріскають. По таких шинах залізниці небезпечно їхати, а й добачити щілини на рейці важко. Але людська помисловість і на це найшла раду. Легка машина їдучи шинами є так зроблена, що значить те місце білою краскою. А тоді вже й здіймають рейки.

Як бачимо — людському розумови нема перешкоди. Не знати, чи за який десяток — два літ снігових засп та видмів лякатися люди будуть. Машина буде торувати людині дорогу туди, куди вона схоче. — *Ан.*

КОНЦЕСІОНОВАНА ЛЬВІВСЬКИМ ВОЄВІДЗТВОМ

ПУБЛИЧНА АҐЕНЦІЯ

Інформаційне бюро і канцелярія правної поради в справах адміністрацийних ЛЮБІНА ПРУС ВЕНЦКОВСЬКОГО, емер. надкомісаря П. П.

Уділяє інформацій, вносить подання і заступає сторони у всіх справах адміністраційних (військово-поборових) у всіх урядах цивільних і військових. Полагоджує подання о відрочення служби і вправ військових, о дозвіл на виїзд за границею, паспорти для осіб цивільних і т. д.

Перемишль, пл. на Брамі 8. Готель „Przemyśl“.

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Для осіб з провінції, котрі спішаться чи до зелізниці, чи до автобусу — рецепти і инші замовлення, як також всякі висилки почтові полагоджує як найскорше

Аптика під „Звіздою“.

Для нашої пісні. Видавництво „Торбан“ пустило у світ нові свої видавництва, а іменно на мужеський хор: Марш Соколів, Весільне „Многах Літа“, Не пора, Ви хотілиб спинить, Козак коня напував, Фінал, Стяг, Сокільський гимн і партитуру Просвітянського гимну в обробленню нашого славного і широкозвісного композитора Ярославенка Я. Вартувалоб, щоб наші хори, сільські і мійські та любителі рідної пісні, пізналися з цими випусками і придбали їх для своїх бібліотек. — Ціна нот по 60 сот., партитура 2 зол. Замовляти *в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка Львів, Ринок ч. 10.*

Новинки

ЩЕ ПРО МОРОЗИ. До одного з чеських міст забіг підчас останних морозів заяць, щоби сховатися перед зимном. Бідне звіря було так закоцябле, що легко далося зловити людям. Також у Празі можна було побачити птиць, як злітали і їли людям хліб з рук. — На дорозі з Крички до Яблонки пов. Богородчани замерз 75-літний Михайло Дуфенюк, який пустився йти до млина, на дорозі захорував і положився на землю. — Також Марія Токар, вибралася до родини в Завої пов. Калуш, сіла при дорозі відпочати і замерзла. Сніг засипав її зовсім і тільки припадково люди віднайшли її.

ЗАЧАДИЛИСЯ. В Хлібичині пов. Снятин зачадилася ціла родина учителя Нагурського: він, жінка і дитина від зашвидко затканої печі. Нагурський і його дочка згинули. жінка Нагурського борикається зі смертю. — В Лисеці Старім пов. Богородчани запалила Емілія Фещин в печі сирим деревом і засунула засуву. Від чаду вона враз з мужем Ільком та сином Василем зачадилися на смерть. — В Старуні того самого повіту згинули від чаду брат і сестра: Марія і Василь Волочій. — В мешканню властителя цукорні Качмарчика в Станиславові зачадилося трьох його помічників. Двох з них згинуло — третий хто зна чи буде жити. Оті жертви повинні людий зробити осторожними.

НАЙВИЩИЙ ЧОЛОВІК. В Хінах живе чоловік на імя Лін-Ю-Чанґ, якого уважають за найвищого чоловіка кулі земної. Ріст його 2 метри 78 центим. Лін-Ю-Чанґ був до недавна пекарем в своїм рідним краю. Та доглянули його Европейці і він поїхав до Франції, де буде показуватися людям за гроші.

— Ег, буде горячо днесь — подумав собі та з усьмішкою на устах витягнув свій записник, в якому все записував, що коли небудь лучилось йому і почав писати:

— „14. травня 1919 року, год. 2. в ночі. Я в окопах. Вже все маю готове до бою, лиш ожидаю на приказ... Кажуть, що день буде горячий! Ех, як я радію з цього!... Мене це все так манить та цікавить, що не можу всидіти та діждатись 3-ої години... Йду боротись за Україну!.. Ще сьогодні в полудне заткнемо жовто-синій прапор в Хирові!... Ог, кобито дідусь знав, з яким запалом йде його внук до бою — отто-б він радів!...“

Одним рухом зложив записник та сховав його миттю в нагрудній кишені, бо на другому кінці окопів донеслись до його вуха притишені звуки сурми.

— Трааа-та-а-а-та та-та...— притишеним голосом взивала сурма Стрільців до бою.

Місяць вже клонився до сходу, як Стрільці вирушили зі своїх окопів та довгими розстрільнами з крісами в руках та насадженими на них баґнетами, пустились йти на ворожі окопи.

Остапові здавалось, що весь світ з напруженням глядить на них. Навіть жайворонок, що вже почав свою ранішню пісню — замовк і в трівозі спустився до свойого гнізда.

Вже доходили до Слохинь...

В тім десь з ворожих становищ озвались божевільними голосами ворожі скоростріли, так, мов це ворог з жаху почав нагло дзвонити зубами.

Розстрільні вмить прилягли до землі та почали сунутись в перід. Ворожі окопи закидали вогнем та залівом Стрільців... Та дарма, не спинили їх ні ворожі кулі, ні дроти, ні окопи. Стрільці, мов лявіна йшли вперід, щоби заткати в Хирові жовто-синій прапор.

— Бі-і-гом! — крикнув з усіх сил Степан і з револьвером в одній, а шаблею в другій руці кинувся на ворожі окопи.

— Сла-а-ва! Сла-а-ва! — понеслось голосною луною зі здорових та мов сталь кріпких стрілецьких грудий.

Остап біг зараз за Степаном.

Він нічого не чув. Все біля нього мигало, греміло, а його огорнула якась горячка так, що він якось судорожно держав обома руками кріса з насадженим баґнетом та з усіх сил кричав, мов божевільний: „Слава! Слава!“

Колючі дроти вмить позірвано і Стрілецтво з ґранатами кинулось на окопи.

Тут й там чути було стони й зойки, а в воздусі повно було диму та куряви.

Ворог почав подаватись в зад.. і лиш злегка відстрілювався. Тільки на правому крилі три ворожі скоростріли завзято косили Стрільців. Степан це завважив і лють його пірвала.

— Хлопці! За мною! — і рукою повів на ворожі скоростріли.

Вмить кільканайцятьох кинулось за ним. Між ними був і Остап.

Ворог побачив їх і завернув на них свій огонь. Кількох впало.

— В окопи! — крикнув сотник і всі Стрільці поскакали в ворожі окопи й почали ними підсуватись до ворожих скорострілів.

— Ґранатами їх хлопці! — кинув команду Степан і почав кидати одну за другою.

Остап вихопив зза паса одну ґранату й кинув високо в гору в сторону, де були ворожі скоростріли.

— Буувм!!!.. — глухо гепнув в землю ґранат і зі страшним гуком тріснув, засипаючи Стрільців відломками та землею.

Сотника відкинуло далеко в бік так, що він аж впав на дно окопа оглушений вибухом та осліплений блеском.

— Остапе, Остапе!... — трівожно крикнув він і аж сам злякався свойого голосу. Прожогом кинувся там, де стояли Стрільці і скаменів... При слабому освітленню надходячого дня побачив жахливу картину.

Велика яма, вирита ґранатом в землі, закидана була пошарпаними в неможливий спосіб тілами. На самому дні ґранатного долу лежала окервавлена голова Остапа...

— Остапе!... Брате мій!... — майже божевільно крикнув Степан та припав до теплої ще голови брата...

Довкруги нього шаліло пекло...

Тут і там тріскали ґранати, в горі, при блеску сходячого маєвого сонця, з шепотом розривались шрапнелі а долом завзято лоскотіли кріси та тріскотіли скоростріли. Він нічого не чув...

— Пане сотник, ждемо на вас! — крикнув до нього задиханий адютант.

Сотник глянув на нього мужними очима і щойно по хвилі зрозумів, що з ним сталось. Поволі й обережно зложив пошарпане тіло Остапа та прикрив його плащем...

— Пане сотник, там ждуть на вас! — наглив адютант.

Степан піднісся і пяним кроком вийшов з окопів.

— Хлопці! За мною йдіть! Хай гине ворог! А хай живе Україна! — дріжучим голосом закричав він, стаючи на чолі своєї сотні.

— Сла-а-ва! Сла-а ва! — понеслось по розлогих полях і стрілецькі розстрільні пустились йти в перід на Хирів, який якось весело всміхався до них, виблискуючи до сонця своїми бляшаними дахами...

— Сла-а-ва! Сла-а-ва! Сла-а-ва! — громом нісся оклик і Стрільці займали одні окопи за другими.

— Тататататата! Таттта!... — обізвався з одного горбка ворожий скоростріл і почав смертоносними кулями плювати на Стрільців.

Знищити його! — кликнув на Стрільців Степан і піднявши шаблю в гору, кинувся хильцем на ворожого скоростріла, а цей завзято прочищував стрілецькі ряди.

Пятьох жовнірів і один старшина обслугували скоростріла.

— Га, чортові сини, от, чого вам захотілось!... — прошепотів Степан підсуваючись з боку.

— Сла-а ва! — крикнув він зриваючись, а за ним його Стрільці. І мов грім, впали вони на карки ворога. Скоростріл замовк...

— Татттта, тататтта, татттататттатттта!... — загудів десь в корчах другий скоростріл.

Степан озирнувся і мов підтятий, повалився до долу, поцілений кулями...

Світ затанцював йому перед очима, зробилось йому якось тепло та любо і він стратив память...

— — — — — — — — —

— Кра-а, кра-а, кра!... — почув він над собою і проснувся зі свойого сну...

Десь далеко, мов у порожній бочці, гуділи гармати.. Крівавою загравою палало на заході небо... Це сонце так заходило...

Хотів повернутись на бік та почув якийсь страшний біль в грудях...

— Боже... я ранений!... — трівожна думка майнула йому в мозку...

— Кра-а, кра-а, кра! — зловіщо закрякали над ним круки, кружляючи в воздусі...

Він відкрив з трудом свої очі і глянув на круків...

— Ждуть на мене... — і трівога почала йому розпирати груди... Хотів піднятись та божевільний біль, який завжди повставав при найменшому русі, відвів його від тої думки.

І він лежав з приплющеними віями...

— Кра-а, кра-а, кра!... — сердились круки, що не вмірає...

— Пождіть, брати, хай ще хвилину поживу... — почав їх прохати ледви чутним шепотом...

— ...„Один бір заплаче нишком [серед ночі
І ворон закряче, виймаючи очі...“

— співається в стрілецькій пісні... і зі мною може так буде...

— Ох, як болить, як болить...

— Вогнем пече... жарить!...

— Боже... що це?... Це ти, брате Остапе, ти, серце моє?... Невже ти прийшов мене ратувати?... Брате, який ти добрий...

— Боже — ти простягаєш ще руку до мене... Йду, йду!... Не хочу тут ні хвилини остатися.., Тут лячно... Дивися, як злющо кряче гайвороння... Воно мені очі випє, а якже мені жити без очий... Так, я жити хочу... жити!... Рятуй!..

І він простяг обі руки в напрямі білої, мов з місячних лучів зробленої постати і трохи піднісся... Щось страшно запекло його в грудях... Він лиш злегка зойкнув... І здавалось йому, що Остап взяв його легко на руки, підніс в гору і пустився з ним йти кудись...

— Йому так любо стало, як хіба ніколи.

— Довкруги звеніла тонка, мов срібло, музика та ніжна мов шовк... Якісь дрібні дзвоники тихенько забреніли... а вони йшли та йшли... Куда?... Йому про це байдуже...

— Його якась така солодка неміч огорнула, якесь таке тепло розлилось в його груди, якась така розкіш виповнила його тіло й душу що про все забув...

— Кра-а, кра-а, кра!... — кракало чорне гайвороння щораз низче над його головою... Та він не чув вже нічого.

...Він вже далеко був від чорного гайвороння, від цего горбка, на якому впав, поцілений ворожими кулями...

...Лиш випрямився, простягнувшись на мураві та простер свої рамена, стискаючи в одній руці шаблюку. Стадо круків втішно залопотіло крилами та обережно стало підходити до трупа.

— — — — — — — — —

Вже північ вибила, а дідусь все ще клячав та молився. Втім повіяло по хаті холодом. Він мимоволі оглянувся і крикнув із жаху. Крізь зачинені двері ввійшла повійна біла постать Остапа, а на руках в Остапа безвладно звисав Степан... На грудях в нього була запекла кров...

— Діти мої...! Боже...! — не своїм голосом крикнув старий і повалився до долу. Земля лиш під ним застогнала,..

— Пугу-у-у! Пугу-е-е! — глухо заскиглів пугач та замовк, бо смерть саме виходила з дідусевої хати...

Місяць поволі плив по небі та здивовано глядів на простертого на долівці дідуся, який ще недавно так горячо молився...

ЧЕРЕЗ ГОРІВОНЬКУ — ДУШКУ. Дмитро Білик бувби порядним чоловіком жив, якби був не пив горівки. А так розпився і оноді через свю потіху пішов з того світа. Ішов через Котилівку, передмісте Городенки і захотілося йому води. Побачив керницю, підійшов і став дивитися на дно. Пяна голова переважилася, Дмитро звалився в керницю і втонув.

ПОЖАР У МОРОЗ. В селі Любова пов. Сокаль загорілася оноді будинки Мійхала Кришиха на Анни Вошей від зле збудованого комина. Задля сильного вітру огонь обняв швидко всі будинки і шість їх згоріло. Без даху над головою зістало 18 родин. Тому, що пожежа вибухла в ночі, бідним людям прийшлося втічи в самих сорочках і вони мусіли в такім станістояти на дворі при —15 ступнів морозу. Від цього 7 людий набралося запалення легенів і хто зна, чи видужають вони.

ЗАМЕРЗЛІ СЕРНИ. В Познанщині біля Пущикова пішло кількох селян в ліс і в однім місци побачили стадо серн, які — здавалося — спали. Колиж зближилися блище, пізнали, що серни замерзли. Було їх 27 самиць і 2 оленів-рогачів.

ДОВГА ПОДОРОЖ. Перед тижнем оперували в шпиталю в Клерксбурґу в Америці реставраційного послугача Леона Сміта, який від довшого часу жалівся, що його коле щось під лопаткою. Якеж було здивовання лікарів, коли з під лопатки Сміта витягнули голку. І тепер щойно Сміт наганув собі, що маючи три рокг, ковтнув голку. Родичі зразу дуже боялися о здоровля сина, але остаточно забули про цілу історію, тим більше, що хлопець не нарікав на ніякі болі. І аж тепер, по 63 роках — голка дала про себе знати.

ТРАҐЕДІЯ ВІЙНИ. Мадяр Імре Варґа, син богатого дідича, зараз з початком війни пішов на фронт Передтим взяв він шлюб з молодою дівчиною, яку кохав і з якою довелося йому жити всього дві години. Через який час приятелі Варґи донесли жінці, що її мужа розшарпав ґранат і бідна молода вдова постановила не виходити замуж вдруге. Батько Варґи, який і другого сина стратив на війні — був в розпуці. Але літа плили і поволи лихо забувалося. Варґову відділили і вона віддалася вдруге, а старий Варґа розпарцелював маєток і жив собі тихенько в місті, споминаючи синів. Перед місяцем одначе приведено було під конвоєм до Будапешту цілу гурму жебраків, а серед них був один зі знищеним обличем і без правої ноги. Він просив, щоби його завели до міністерства справ військових а коли прийшов туди, заявив урядникам, що він є Імре Варґа. На фронті именно експльодував ґранат і відірвав йому ногу та покалічив лице. Тяжко раненого вивезли його на Сибір і там видужав. Та коли в 1918 р. був уже в поїзді в дорозі до дому, випав він з ваґону. Від тоді почав вандрівку на кулях від села до села, щоб дістатись до хати. Перейшов тисячі кільометрів, роки цілі тревала його подорож і врешті як жебрак, дістався на Мадярщину. З міністерства відіслали Варґу до хати, але тут не хотів його ніхто узнати за погибшого Імрого. Жінка маючи двоє діток від другого мужа казала, що не пізнає його а батько також відрікся його. І нещасний Імре мусів лишитися на вулиці — та жебрає в перехожих Будапешту кількох сотиків на сухий хліб...

І ВОНИ ЗМЕРЗЛИ... Недавні морози не оминули і островів Філіпінів, положених близь берега Азії. Температура впала там нагло аж... на 17 ступнів тепла. (Звичайно так на Філіпінах є 38 — 50°). Такого „зимна“ там ніхто не памятає, а що Філіпінці ходять майже нагі, то ціле населення закатарилося, аж страх. Дійшло до того, що уряд видав спеціяльну заборону цілуватися людям, щоби не переносити катару з особи на особу. Але мешканцям Філіпінів не хочеться цілувати. Вони позавивалися в хто що мав і тільки трясуться з зимна. Цікаво, що булоб, якби так наш мороз був там загостив ?...

НЕ З МОРОЗУ — А З ГОРІВКИ. Кілька днів тому назад, у найбільший мороз, зайшли люди на дорозі з Чорткова до села Косова в тімже повіті замерзлого мущину й непритомну біля нього жінку. Коли їх занесли до хати і привернули жінку до памяти — показалося, що це були Василь Бідочка і Каська Язвишинівна, обоє з Косова. В Чортковi вони собі так хлопнули на „розгрівку“ сивушки, що серед дороги попадали непритомні — ну а холодніщий Василь швидко замерз. Отже—пийте, як хочете замерзнути!

ЮВИЛЕЙ ПОЧТОВОГО ЗНАЧКА. Франція святкувала перед двома тижнями 80-ліття випуску першого почтового значка у тій державі. До того часу т. є до 1848 р. їх не знали і хто посилав лист, то віддавав його урядникови на почті, платив гроші і діставав квіток, щось так гейби нині „за рецепісом“. Та урядники мали чере те дуже богато праці і врешті посли почали домагатися заведення значків, так, як це мало місце в Анґлії 8 літ перед тим т. є 1840 р. В зимі тогож року видруковано перші значки і звичайно, як до новости, люди навіть ворожо до них поставилися. Нині кожний знає — яка то вигода зі значками, а збирачі старовини платять за оті перші французські значки по 9 — 25 тисяч франків.

БРАТ — БРАТА. Осип і Ляйос Ярбрези з Будапешту залюбилися оба в легкодушній Марті Лебранд. Та вдавала, що обох братів любить однаково і вони стали ворогувати зі собою. Особливож Ляйос жадав щоби Осип уступився йому з дороги бож мав жінку. Та тамтой про це ані чути не хотів. І підчас такої одної суперечки Ляйос вхопив вазонок і кинув ним братови в голову Осип впав трупом з розваленою головою, Марта — кажуть — збожеволіла а новочасний Каїн буде відповідати перед судом.

ТРУП ПОГАНЯВ! Біля Женеви стався такий випадок: Один вояк завважив в ночі сани, що їхали до міста а на яких лежав якийсь чоловік, тримаючи поводи в правій руці. Тому, що панував сильний мороз, вояк почав кликати на нього, щоб не спав бо може замерзнути. Та той ані не рушився. Тоді вояк приступив до саний і з жахом побачив, що це труп. Як пізніще показалося, був то селянин Пераль, який їхав по лік для хорої жінки до міста. По дорозі випив він кілька келишків оковити „на розгріття“ — ну і так загрівся, що аж закостенів на смерть.

І ТУТ ГОРІВОЧКА. З ярмарку з місточка Ключ в Великопольщі вертало кількох селян добре вже пяних до дому. Сам погонич був такий затуманений, що висипав пару разів пасажирів і вони як могли так збиралися. Між иншими селянин Коціян був такий пяний, що його висаджували на сани, як стовп. Колиж заїхали в село і позлізали — побачили всі, що Коціян неживий. Відчого? Оце просто підчас подорожі його, „колеґи“ зробили собі з його тіла сидження, сіли на нього — ну і вдусили.

ВІЙНА З ЦИГАНАМИ І МЕДВЕДЯМИ. В околиці міста Гессен в Німеччині прийшла банда циганів, зложена зі 100 осіб, до села Ґамбах і пописувалася там ріжними штуками та показувала людям 25 медведів, що танцювали на ланцах. Вечером банда удалася до одного готеляра і просила його о нічліг, але той відмовив і засунув двері. Тоді розлючені цигани почали браму штурмувати. Властитель стрілами боронився щось через годину, та вкінці банда розбила двері, звязала цілу родину і вимордувала. На гук стрілів прибігло на ратунок готеляреви ціле село, але тоді цигани випустили усіх медведів і люди змушені були втікати. Вкінці візвано поліцію. Та медведів вистріляла а циганам позакладала кайдани і завела цілу шайку до арешту.

І ВУЖІВ ГОДУЮТЬ. В місцевости Бутантан в Бразилії є мабуть найцікавіща на світі фарма годівельна т. є серпентарія, де годують вужів. Фарма ця є окружена мурами і залізним плотом, а в подвірю її, на пасовиську серед корчів і дерев, находяться малі, на пів метра вистаючі домики з одним отвором, призначені для одного або двох вужів. Побіч цього вужового селища находяться лябораторії, де їдь відповідно препарують та стайня з кіньми, яким защіплюють їдь, щоби опісля, як орґанім коня витворить протиотрію — стягають її для лічничих цілей. Така сировиця з коня має помагати навіть від укушення дуже їдовитих гадюк, треба тільки швидко її защіпити і у в Америці уживають всі лікарі.

ЗВІДКИ ПРИЙШЛИ ЛЮДИ? Учені всіляко кажуть на те питання: одні — що чоловік походить з Мезопотамії в Азії, де колись мав бути рай, другі — що з великої азійської пустині Ґобі. Останніми часами висунув учений американський Пунґ, який тепер находиться з експедицією в Африці, ще й третє припущення: що перші люди жили на найбільшій у світі пустині, Сагарі. Учений той каже, що дуже а дуже давно Сагара не була пустинею але степом, на якому жив якийсь кочовничий нарід. Про те свідчилиби оті печери величезні, повні людських та звірячих костий та сліди рогнищ в них, які він відшукав. Ба, той учений викопав зі скали навіть кістяк водного щура, а це вже ясно доказувалоб, що на Сагарі ріки були. По тих то слідах догадується Пунґ, що кільканайцять тисяч літ тому жили на Сагарі люди, які опісля вимандрували звідси. Не знати тільки куди: До Европи чи до полудневої Африки, але і сліди подорожі учені віднайдуть і те означуть.

ШТУЧНИЙ ЧОЛОВІК. Техніки придумали машину, подібну до чоловіка, яка є так видосконалена, що потрафить богато праць виконувати. Одна така машина, звана „Рур“ говорила навіть промову, виталася з людьми і кланялася. Другий залізний чоловік „Робо“ є ще досконаліший. Його око є так майстерно збудована машина, що завважує зміни кольорів і пр. коли біля „Робо“ підпалено вогонь, то він вхопив сикавку і почав його гасити. Відповідно наставлений вміє він також вибирати кольори пр. з тисячів ріжнокольорових паперів вибирає червоні осібно, зелені осібно і т. д. Як бачимо — люди придумують такі машини, що заступають їх у всім. І хто зна, чи колись не будемо мати фризієрів, купців і обслугу з залізних людий. Нині вже в однім париськім нічліжнім домі є такий штучний чоловік, що як хто входить — то він відчиняє і замикає за ним двері і кланяється шапкою...

В БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОДІЯМИ. Нью-Йорський винахідник, Чарль Бренд, придумав такий замок, що певне вже його злодії не рушать. Той замок є так зроблений, що за найменшим діткненням витріскує з нього струйка ґазу а той змушує до плачу злодія і тим самим унеможливлює йому дальшу роботу. Від тепер злодії працюватимуть хиба в масках.

Надіслане.

Позір! Загальні Збори Філії Т-ва УКТОНІ в Перемишлі відбудуться в суботу дня **9. марта с. р. о год. 7 вечером** в домівці Української Бесіди в Перемишлі. На випадок непояви вказаної статутом кількости членів у вище названому часі, відбудуться Заг. Збори тогож дня о год. 7·30 вечером без огляду на кількість зі звичайним порядком нарад. — Виділ.

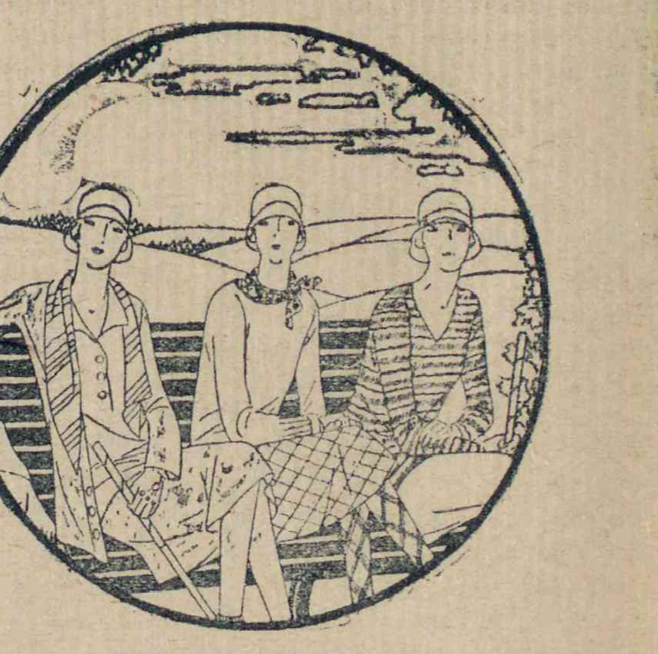
Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Сокіл“ в Перемишлі, в справі зміни статута відбудуться в суботу, дня 16. березня 1929 р. в салі Бесіди (Народний Дім) о год. 7·30 веч. — Старшина.

Загальні Збори філії „Сільського Господаря“ в Сяноці відбудуться дня 15. березня 1929 о год. 10. рано, в домівці читальні „Просвіти“. Проситься П. Т. членів о численну участь! — Виділ.

Пошукую двох (2) хлопців до науки ремесла столярського, від літ 15 до 18. **Іван Васьо**, робітня столярська **в Ярославі** ул. Пелкінська

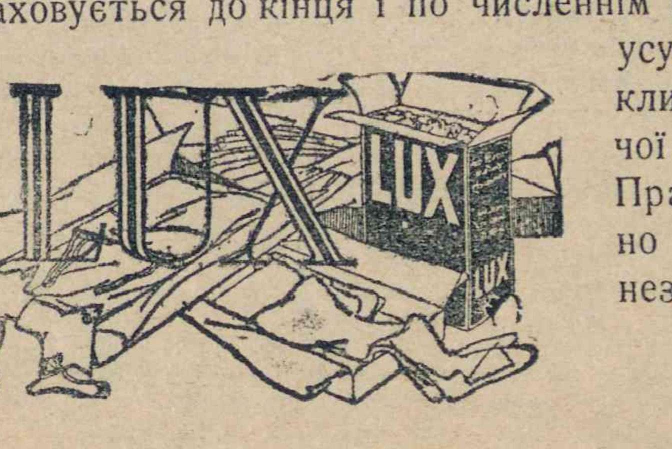
Інвалід побираючий ренту, грамотний, солідний, трудящий і господарний негайно потрібний для Т-ва ремісників рільників, промисловців і торговців „**Зоря**“ в Ярославі на післанця і сторожа (дім з городом). Платня: помешкання, 10% від зібраних що місяця членських вкладок (членів покищо 150), доходи від забав, фестинів, обслуги членів і гостей і т. п. Зголошення, підписані місцевим священиком, слати на адресу: **Іван Федор**, вл. реаль. в Ярославі (за старим цвинтарем), **Jarosław**.

Обережно з вовною... Вовняні убрання треба прати также обережно як і шовк.

Забезпечується їх мягкість, уживаючи новий рід мила, котрий не корчить вовни.

Вовну в ріжних постатях, отже светри, шалі, вовняні панчохи, трикотові і вовняні сорочечки необхідні при зимових спортах, як також кашмірові піжами в пастелевих кольорах треба прати з тою самою обережністю, а може навіть більшою, як шовкове білля. Того рода річи як тільки оден одинокий раз зіткнуться з кипячою водою — нищаться раз на все, одно одиноке неосторожне прання викликує шорсткість і твердість вовни та корчить її. Тільки нова система прання в Lux'і є раціональна і незавидна . . . бо мягкість і пушистість вовни заховується до кінця і по численнім пранню . . . Одинокий Lux усуваючи цілком бруд, не викликує корчення вовни. Горячої води не вільно вживати. Прати вовняні убрання виключно в Lux'і а результати будуть незвичайні.

ПРОБКА ДАРОМ

КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Lux, щоби вистарчило на пробне прання.

мя і назвище ____________

Адреса ____________

(Проситься виразно писати).

L P.54–1

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ НЕДУГ ЖІНОЧИХ та АКУШЕР
б. лікар клініки в Берліні та Дрезні
Др. А. РАЙФ
Перемишль, Водна 2
Телеф. 450 - (ріг Ринку) - Телеф. 450

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР.
Др. Остап Прийма
ЛЬВІВ, ул. ЛИЧАКІВСЬКА 32
Просвітлювання Рентґеном
ТЕЛЕФОН 61-50.

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

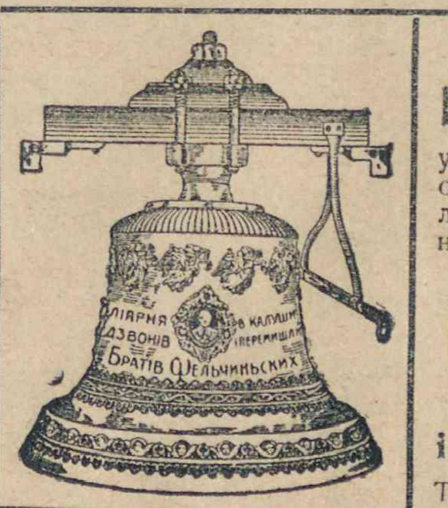
Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична. Спеціялістичне лічення осіб нервових і нервових

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення
„КАЛИНА“
в фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ одиноку найліпшу і своєрідну ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЕҐАНТ
О. Левицької і Ски. Львів, Кордецького 51.

ЖАДАЙТЕ у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики „ЦЕНТРОСОЮЗ“

УВАГА!
Не купуйте дзвонів
у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям до старої, славнозвісної нашої фірми
Братів Фельчинських
в Калуші, вул. Сівецька і в Перемишлі ул. Красінського
Тел. ч. 108. :-: ч. 63. :-: Тел. ч. 108

Спробуй а переконаєшся!!
„Фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„Фосфоліна“**
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко.

З друкарні Кнолвра і Сина в Перемишлі.